

# lys & liv

Informasjonblad for Menighetsfakultetet

nr 3 juni  
2005 71. årgang

- : MARGARETH GLAD - NY PRAKSISLEDER PÅ PRAKTIKUM 12 - 13
- : MAGNE SÆBØ MEDARBEIDER I DEN NYE BIBLIA HEBRAICA 8 -9



Foto: Linda Cartridge

[www.mf.no](http://www.mf.no)

MF har etablert minneforelesning, 100 år etter hans fødsel:

# O. G. Myklebust -en stor misjonstenker

Den 24. juli er det 100 år siden Norges første professor i misjonsvitenskap, Olav Guttorm Myklebust, ble født. Dette markerte MF ved å etablere en minneforelesning.



Samlet rundt minnet av profesor Olav Gunnar Myklebust: Fra venstre: rektor Vidar L. Haanes, dr. Kwame Bediako, hans kone, dr. Gillian M. Bediako fra Ghana og professor dr. Andrew Walls fra Edinburgh i Skottland.

Myklebust, som døde for fire år siden, var misjonsprest i Sor-Afrika på 30-tallet, og ble i 1939 tilknyttet Menighetsfakultetet. Fra 1962 til 1974 var han professor i misjonsvitenskap ved fakultetet. Han grunnla Egede-instituttet og var i en årrekke redaktør for Norsk Tidsskrift for Misjon. Han skrev svært mange bøker; både av populær og faglitterær art.

## Grunnlegger

Myklebust regnes som grunnlegger av misjonsvitenskapen som akademisk disiplin i Norge, og han var initiativtaker til misjonsnettverk både på nordisk og internasjonalt plan. Nå har altså hans gamle arbeidsplass etablert en minneforelesning som vil bli avholdt annehvert år.

I sitt innledningsforedrag under minneforelesningen 14. april sa rektor Vidar L. Haanes at Myklebust var opp-tatt av å understreke betydningen av vitenskapelige studier knyttet til kirkens misjonsoppdrag. Han ønsket at misjonsvitenskap skulle

være en ordinær disiplin på linje med andre klassiske disipliner i teologiutdannelsen.

MF inviterte professor dr. Kwame Bediako (59) fra Ghana som den første gjesteforeleseren til minne om Myklebust. Bediako regnes som en av Afrikas fremste teologer i vår tid. Besøket av ham var derfor i tråd med professor Myklebusts spesielle erfaring fra, og interesse for, Afrika.

## Misjonskontekst

- Bediako hadde møtt Myklebust én gang, forteller Roar Fotland, som i juni forsvare sin doktorgrad om nettopp Bediakos teologi.

- Mens Myklebust på sin side var svært opptatt av afrikansk kirkelig og kultur, er Bediako tilsvarende misjonso-

rientert når han definerer sin teologi. Hele hans teologiske tenkning befinner seg i en misjonskontekst, sier Fotland.

Bediako har doktorgrader både i fransk litteratur og i teologi og han leder et forsknings-senter i Ghana; for øvrig den eneste utdanningsinstitusjonen i landet som gir doktorgrad i teologi. Han har også vært en av grunnleggerne for et nettverk av teologiske skoler med henblikk på å heve den faglige standarden.

Bediakos foredrag 14. april hadde tittelen «New Christian World – Signs of the Kingdom of God amid Global Geopolitics». Den andre som deltok under minneforelesningen var den skotske misjonsforskeren og tidligere kollega og venn av Myklebust, professor dr. Andrew

Walls fra Edinburgh i Skottland. Alle foredragene vil bli trykt i Norsk Tidsskrift for Misjon.

## Disputere

■ 17. juni disputerer Roar G. Fotland (bildet) for dr. art.-graden ved Universitetet i Bergen. I sin avhandling viser Fotland hvordan Kwame Bediako benytter seg av symboler fra tradisjonell afrikansk religion for å tydeliggjøre forståelsen av Jesus i en afrikansk virkelighet. Avhandlingen belyser behovet for et religiøst språk og for religiøse symboler som folk kan ha et forhold til. I dette arbeidet



*Dr. Kwame Bediako er prest i den presbyterianske kirken i Ghana. Han kommer fra Akan-folket som har lange, kulturelle tradisjoner. Bediako er utdannet både i fransk litteratur og i teologi, og han har vært tilknyttet både Universitetet i Aberdeen og i Edinburgh. Roar Fotland forsvarte i juni sin doktoravhandling om Bediako og hans teologi.*

## om Bediako

viser Fotland til hvordan afrikanske teologer, og i særdeleshet Bediako, har brukt tradisjonell afrikansk religion som kilde til kristen teologi. For Bediako blir Jesus en ane - en forfader - som til syvende og sist tar plassen til de tradisjonelle forfedrene. Slik vil Fotland belyse hvordan religion og teologi ikke er objektive størrelser, men at erfaring, kulturell bakgrunn og virkelighetsforståelse farger det faglige uttrykket.



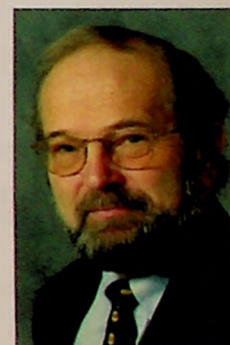
## Historisk misjonskonferanse i Aten i mai

– Misjonskonferansen i Aten var på mange måter historisk og grensesprengende, sier professor Tormod Engelsen som var en av de sentrale aktørene under konferansen.

– Konferansen som hadde tittelen «Kom, Hellig Ånd, helbred og forson!», hadde nemlig en videre deltakelse enn tidligere ved at representanter for både den romersk-katolske kirke, de evangelikale kirkene og verdenspinsevekkelsen var til stedet som fullverdige medlemmer. Derfor ble denne konferansen et møte med kirkesamfunn som normalt ikke samles under samme tak, men som nå drøftet hvordan man sammen kunne gripe tak i de misjonsutfordringene som den verdensvide kirken står overfor i dag.

Det ble en konferanse preget av bønn om Åndens komme. Engelsen ledet to seminarer; den ene handlet om den misjonale kirke i Europa, her deltok bl.a. MF-studenten Vija Esenberg fra Latvia og Birger Nygaard fra Areopagos. Det andre seminaret var en dialog-samtale mellom den ortodokse kirke og representanter for asiatisk og afrikansk pinsebevelse. – Samtalen viste at det finnes en rekke fellesanliggender i forståelsen av den karismatiske erfaring, kristen initiasjon, salving og bønn, og en felles oppfatning av urkristne og oldkirkelige tradisjoner.

I begynnelsen av juni deltok Engelsen som representant for KV i et møte i Edinburgh i forbindelse med planleggingen av 100-årsmarkeringen av den berømte misjonskonferansen i 1910.



*Tormod Engelsen sitter i kommisjonen som har forberedt og gjennomført misjonskonferansen «Come, Holy Spirit!»*

## Utgiver:

Det teologiske Menighetsfakultet

## Ansvarlig redaktør:

Rektor Vidar L. Haanes

## Redaksjonssekretær:

Informasjonsleder Marianne Torp  
lysogliv@mf.no

Lys og Liv er informasjonsbladet til Det teologiske Menighetsfakultet. Med sine 25.000 abonnenter er det et av de største innen kristen presse i Norge. Alle nåværende og tidligere studenter, ledere og medlemmer i foreninger, ledere i samtlige menighetsråd og alle navngitte bidragsytere får bladet gratis tilsendt. Kristne organisasjoner og venner og familie av studenter og ansatte er blant abonnentene. Ved kildeangivelse kan artikler fra Lys og Liv fritt gjengis.

## Gaver til MF gir skattefritak:

Gaver kommer under regelen for tilskudd til vitenskapelig forskning. Dette er i tillegg til eventuelle gaver til frivillige organisasjoner. Inntil kr. 10.000 eller maks 10% av inntekten kan trekkes fra. (Jfr. Skattelovens §6-42). MF må ha gaverens fødselsnummer hvis det ønskes skattefritak.

## MF tilbyr følgende grader:

- Bachelor i kultur- og samfunnsfag
- Bachelor i teologi
- Master i kristendoms-kunnskap
- Master i teologi med vekt på metodistisk teologi
- Disiplinbasert Mastergrad i kristendoms-kunnskap med vekt på kirkelig undervisning (kateketstudiet)
- Erfaringsbasert Mastergrad i kristendoms-kunnskap
- Cand. theol. (prestestudiet)
- Ph.d. i teologi og kristendoms-kunnskap

Deltidsstudier i KRL på bachelor og mastergradsnivå samt ex.phil/ex.fac-studier tilbys ulike steder i Norge, bl.a. som videreutdanningstilbud for lærere.

## Besøksadresse:

Gydas vei 4, Oslo  
Postadr.: Postboks 5144  
Majorstuen, 0302 Oslo  
E-post: [post@mf.no](mailto:post@mf.no)  
Tlf.: 22 59 05 00. Fax.: 22 59 05 05  
Bankgiro: 3000 17 41841  
MFs hjemmeside: [www.mf.no](http://www.mf.no)  
Fax til info. kontor: 22 59 05 01

## Grafisk produksjon:

Koinos, Skårer  
Trykk:  
Østfold Trykkeri, Askim  
Opplag dette nr: 25.000

## Neste nr.:

september 2005

## Forsidebilde:

MF-student Jacob Bulti Smordal

# Troende prester og flinke teologer

I sommer er det er 80 år siden Menighetsfakultetet fikk sitt eget praktikum, med rett til å avholde praktisk-teologisk eksamen. MF var med det blitt en fullverdig teologisk utdannelsesinstitusjon. Sogneprest Gabriel Skagestad ble kalt til stillingen som hovedlærer. Han fikk prege mange norske prester, både gjennom sin undervisning og ved sin store bok om pastorallæren, som utkom mens han var på MF. Den typiske MF-presten ble preget av både det «kristelige» og det «kirkelige», av Ole Hallesbys lekmannsprofil og av Skagestads og Olaf Moes akademiske dannelse og syn for lokalmenigheten. I følge Skagestad er det en grunnleggende betingelse for prestedtjenesten at «presten eier liv i Gud, og forener troen og dåpen i et personlig og bevisst gudsforhold». Men i tillegg til å ha en levende tro, må presten også teoretisk vite hva kristendom er og være i stand til å gjøre klart rede for det.

Noen år tidligere, i 1917, hadde Skagestad skrevet en liten bok med tittelen «Kristelig kundskap og kristelig liv», hvor han henvendte seg til det kristelige lekfolk om betydningen av troende prester som også var dyktige teologer. MF hadde fra starten av lagt vekt på at teologiens akademiske krav ikke måtte senkes selv om man hadde forlatt universitetet og etablert en alternativ presteutdannelse. Skall prestene kunne være åndelige ledere og veiledere, må de ha studert sine ting grundig, skrev Skagestad. Man kan forstå at det nettopp var Skagestad som ble hentet inn til de nystartede praktikum. Hans mål var samtidig MF's mål: å utdanne troende prester som samtidig var dyktige teologer. Man blir ikke teolog i egentlig forstand av praktisk virksomhet. Professor Olaf Moe kunne gå så langt som å hevde at teologistudentene burde være fredet i studietiden. Etter hans mening trengte studentene noen forberedende år, før tjenesten, med konsentrasjon om studiet. Skriftstudiet var for Moe det viktigste i den pastorale dannelse, da en evangelisk prest først og fremst er Ordets tjener.

I dag vil vi nok ikke anbefale våre teologistudenter å isolere seg fra det praktiske kirkeliv. Ved Menighetsfakultetet har vi de senere år lagt vekt på å integrere den praktiske teologi i studieløpet, slik at praktikum ikke kun blir et isolert år etter embetseksamen, som pynt på kaken. Profesjonsstudium i teologi skal som helhet framstå som et praktisk teologisk studium. Målet med studiet er å dyktiggjøre til kirkelig tjeneste, og de avgjørende

spørsmålsstillingene i dagens teologistudium er de som springer ut av den kirkelige erfaring og den kirkelige tjeneste som hele studiet sikter mot. Naturligvis får studentene fremdeles en grundig innføring i de klassiske, teologiske fag. Men de får i tillegg hjelp til å forstå og anvende teologien i spenningen mellom teori og praksis.

Under studietiden må man ikke bruke så mye tid på praktisk arbeid at man ikke får tid til å konsentrere seg om teologiens kilder. Erfaring og praksis er viktig, men man blir ikke prest av praktisk trening alene. Her hadde de gamle MF-lærere et poeng. Olaf Moe ble tilsatt ved MF i 1916 og holdt sine siste forelesninger våren 1962 (86 år gammel). Det er derfor temmelig mange prester som i studietiden har fått innprentet ordene fra Olaf Moe: *theologus in scripturis nascitur* – en teolog fødes (blir til) ved Skriften. Men i anledning MFs 50-årsjubileum i 1958 endret han sitt slagord til: *theologus in scripturis nascitur* – en teolog næres ved Skriften. Studiet av Skriften er nemlig ikke noe som skal gjøres unna i studietiden, for at man så kan fremstå som en fullt ferdig teolog. Det å bli teolog eller prest er en stadig prosess. Skriftstudiet er en betingelse for å utvikle seg som kristen, sa den gamle professor, men også for å bli en bedre forkynner og lærer.

Selv om MF i dag tilbyr langt mer enn presteutdannelse, er utdanning med sikte på kirkelig tjeneste fortsatt vår viktigste oppgave. Teologi er ikke bare teori, like lite som kristendom kun er en sak man kan forholde seg til. Kristendom handler om en person, Jesus Kristus. Troen engasjerer hele vår personlighet, derfor kreves det mer av prester enn forstand, det kreves også opplevelse og erfaring. Vårt mål for presteutdannelsen på MF kan derfor fortsatt sies å være «troende prester som er dyktige teologer».



Vidar L.  
Haanes  
rektor

# Ånden er løs! Frykt ikke!

Det er menneskelig å være redd. Ja, mer enn det; vi er avhengige av redselen for i det hele tatt å overleve. Hadde for eksempel sønnen min på fire ikke hatt en god porsjon høydeskrekk, er jeg redd han for lengst ville testet fasadeklatringssegenskapene til den nyanskaffede Spiderman drakta. Redselen vår - og da tenker jeg ikke på den angsten en del av oss sliter med - er rett og slett en del av det overlevelsesinstinktet vi er utstyrt med for å klare oss i en verden full av små og store farer.

Problemet med redselen er ikke redselen i seg selv. Problemet med redselen er at den er så lett å utnytte. Det skjer hele tiden. Når statsledere skremmer oss til å delta i kriger som strider mot folkeretten. Når politikere spiller på fremmedfrykten vår for å få støtte til en innvandringspolitikk som gjør det svært

*«Da Ånden ble sluppet løs på pinsedag, ble samtidig en motstandsbevegelse født»*

vanskelig for mennesker i nød å komme inn i landet vårt. Eller når handelsstanden spiller på vår usikre selvfølelse for å få oss til å bruke mer penger på flere ting, selv om vi vet at det går på bekostning av både miljøet og en mer rettferdig fordeling av jordas ressurser. Politiske og økonomiske aktører bruker frykten vår som våpen for å fremme egne interesser - interesser som tidvis kommer i konflikt med evangeliet selv.

Det er pinsetid og vi feirer at Gud har sendt sin talsmann, Den Hellige Ånd, til verden og til kirken. Den Hellige Ånd har i følge skriften flere oppgaver. En av dem er å holde kirkens mot oppe. Profeten Haggais budskap fra Herren til Israelsfolket er også et budskap til kirken gjennom alle tider: Min Ånd bor iblant dere. Frykt ikke! (Haggai, 2, 4). Den Hellige Ånd er midt iblant oss. Derfor har vi ingenting å frykte. Ikke fordi Ånden gjør slutt på alt vi er redd for, men fordi Ånden setter mot i oss. Så vi ikke uten å gjøre motstand lar oss



bruke av krefter som leder til andre menneskers fattigdom og lidelse.

Da Ånden ble sluppet løs på kirken pinsedag, ble samtidig en motstandsbevegelse født. På tvers av språk og etnisk tilhørighet. En motstandsbevegelse av folk som i utgangspunktet var famlende og usikre (tenk bare på Peter), men som styrket av Ånden trosset frykten og sto opp for troen sin. Også når det kostet dem livet. Denne motstandsbevegelsen som ble født på pinsedag lever fortsatt videre. Og vi er med. Kanskje ser den ikke alltid ut som en motstandsbevegelse. Men det er det den er. En verdensomspennende motstandsbevegelse, som i sine beste øyeblikk, styrket av Ånden, lever opp til eksemplet fra de første kristne.

Fortsatt består den av famlende og usikre mennesker som deg og meg. Men kontinuerlig bearbeidet av Den Hellige Ånd gjør også vi glimtvis motstand mot alt og alle som prøver å utnytte frykten vår for å få oss til å gjøre handlinger som kommer i konflikt med evangeliet. Stadig formaner Ånden oss til å stå sammen. En kan nesten høre den rope det ut: Reddharer i alle land! Foren dere! Samtidig er det nettopp det Ånden selv gjør. Den forener oss - redde og usikre troende over hele verden - til ett folk som gir frykten motstand. Styrket av Ånden som bor midt i blant oss.

Ånden er løs! Frykt ikke!

Tron Fagermoen



Tron Fagermoen er stipendiat ved MF innenfor fagfeltet praktisk teologi.

## Populært kurs fulltegnet

Judisk liv og tradisjon var tema for etterutdanningskurset for grunnskolelærere 14. mars som samlet over 100 lærere.

Fakultetslektor på MF, Ann Midttun (til høyre) sammen med fornøyde kursdeltagere.

Fra venstre Elsie Haldorsen (Høvik Verk skole), Wenche Randgaard (Vetre skole), Marit Kråkenes (Jansløkka) og Anette Urne (Jansløkka)



## Vårens gjesteforeleser

Professor Th. D. Steven D. Paulson fra St. Paul foreleste over tema: *The Hiding God: Radical Lutheranism in America*. Steven Paulson er en sentral lærer ved Luther Seminary, som er MFs fremste samarbeidsinstitusjon i USA. Her sammen med professor Kjell Olav Sannes (til venstre).



## Boller fra TF

Med favnen full av boller og kaker kom teologistudentene fra TF for å spandere på sine kollegaer på MF. Dette skapte stor begeistring. Om en tid blir det nok MF-studentene som må ta en tur til TF med boller og kaker.





## Påskegudstjeneste

Det var et nydelig pyntet og fullsatt kapell på MF ved den spesielle påskegudstjenesten. Biskop Øystein Larsen var på besøk og holdt talen, mens Elise Skjelvik Ottesen hadde tekstlesningen.

Bibelskole-  
elever ville  
høre om MF-  
studier

I april var denne gruppen fra bibelskolen i Grimstad en snartur innom MF og fikk med seg informasjon om alle studietilbudene.



## Missiologi- seminar med fokus på misjonale kirke

Prof. Sherwood Lingenfelter, var en av foreleserne, her sammen med Tormod Engelsen. Han er visepresident på Fuller Theological Seminary og tema var *The DNA of the Church. Antropological Reflections on the Missionary Structure of the Church*. Seminaret var arrangert av MF, Forum for folkekirkelig misjonsteologi, NORME og Egede Instituttet.

Magne Sæbø medarbeider i ny vitenskapelig utgave av Biblia

# Tillit til de eldste t

– Vi har lagt mer vekt på det historiske vitnesbyrdet om hva som faktisk var den opprinnelige tekst og nedtonet de moderne konjunktorene.

Det sier professor emeritus, Magne Sæbø (76), i forbindelse med utgivelsen av deler av den nye vitenskapelige utgaven av Biblia Hebraica. Selv står han ansvarlig for Esters bok.



Den femte vitenskapelige tekstutgaven av Biblia Hebraica har Codex Leningradensis som hovedtekst, supplert av den store og lille Masora. Nederst på hver side er et omfattende vitenskapelig noteapparat.



TEKST: TERJE HEGERTUN FOTO: MARIANNE TORP

Det er det store tyske bibelselskapet, Deutsche Bibelgesellschaft, som nå er i gang med å utgi deler av det som skal bli den 5. utgaven av den vitenskapelige hebraiskbibelen, Biblia Hebraica, nesten hundre år etter at den første utgaven så dagens lys i Leipzig i 1906.

– Min studieutgave av Biblia Hebraica var tredjeutgaven, som var ferdig utgitt i 1937, forteller Magne Sæbø til Lys&Liv. Den nåværende utgaven, Biblia Hebraica Stuttgartensia, vil altså bli erstattet av den nye femteutgaven som er planlagt ferdig i 2010.

Den vil i første omgang utkomme heftevis, og selv sitter Sæbø med en pocketutgave (18) av Ruths bok, Salomos høysang, Forkynneren, Klagesangene og Esters bok, de såkalte «Megilloth»-bøkene i den jødiske Tanak. I tillegg til den nye utgaven av disse, inneholder boken den generelle introduksjonen til femteutgaven, samt alle vitenskapelige opplysninger om forkortelser, symboltegn og oversikt over manuskripter og håndskrifter.

## Kritisk

Magne Sæbø nyter stor, internasjonal anerkjennelse for sin faglige dyktighet og store innsikt i bibelhebraisk. Som den første nordmann har han hatt en sentral rolle i utgivelsen av disse bibelbøkene. Selv står han ansvarlig for utformingen av Esters bok, og han legger ikke skjul på at han

har vært kritisk til deler av den eksisterende utgaven som han karakteriserer som for kreativ og moderne.

– Jeg har ønsket å nedtone de mest moderne konjunktorene og legge desto mer vekt på det historiske vitnesbyrdet om hva som faktisk var den opprinnelige teksten, sier han.

I dette teksthistoriske arbeidet har han søkt å finne ut hvordan teksten faktisk ble til, og til det har han måtte drive et nøye studium av tilgjengelige avskrifter, kodekser, håndskrifter og bibelutgaver på gresk, arameisk, syrisk og latin.

## Møysommelig arbeid

– Ved å sammenligne disse, forsøker vi å finne ut hvordan de eldste stadier av den hebraiske grunnteksten var. Det er her snakk om en rekke vitenskapelige metoder og rekonstruksjoner der vi veier lesemåtene opp mot hverandre. Naturligvis er dette en møysommelig prosess, men det er en glede å si at jeg kan stå fullt inne for de resultater vi har kommet til.

Sæbø forteller at det i dag er en større ydmykhet blant vestlige GT-forskere når det gjelder å finne fram til hva som faktisk var den opprinnelige teksten.

– I dag forsøker vi å legge vekk den noe besserwisser-holdningen som har rådet og i stedet arbeide mer interkonfesjonelt. Det har bl.a. ført til at jødiske forskere har blitt

mindre reserverte. I teamet av redaktører som har utviklet tekstene har vi hatt både protestanter, jøder og katolikker.

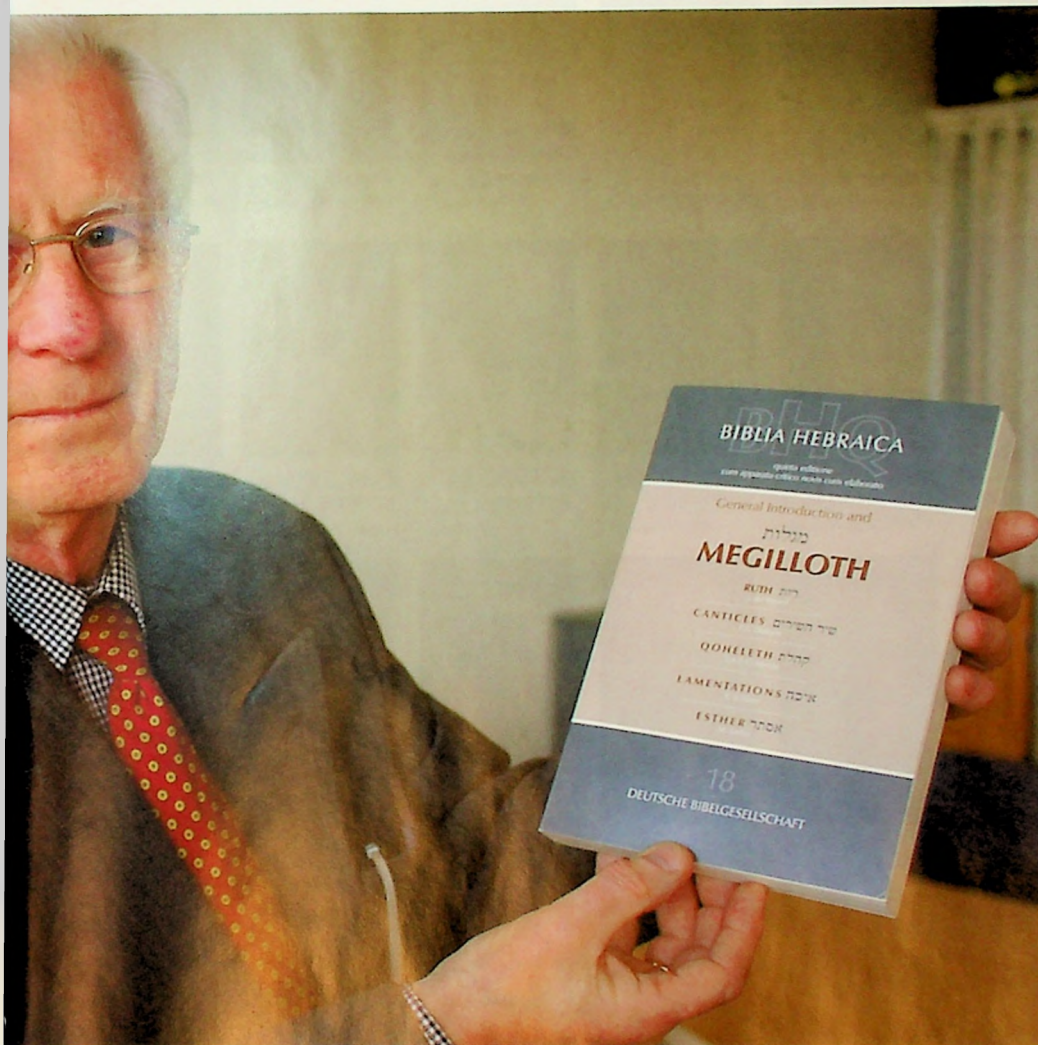
Det er Codex Leningradensis som ligger til grunn som hovedtekst, og i tillegg presenteres de masoretiske notene (både magna og parva) som marg- og undertekster, samt et vitenskapelig og tekstkritisk notapparat. I tillegg har redaktorene laget egne kommentarkapitler for hver av bøkene der det gis utfyllende forklaringer om de viktigste håndskrifter og kodekser som er benyttet.

– Redaktorene har kvalitetssikret arbeidet; det har vært en rekke faglige konsultasjoner og alle i komiteen har lest hva de andre har produsert og man har delt opp-



Hebraica:

# ekstene



Magne Sæbo er tilfreds med pockeutgaven av de første bøkene i den femte vitenskapelige utgaven av Biblia Hebraica. Selv har han utgitt Esthers bok.

gavene mellom seg, forteller Sæbo. – Nå er malen lagt for de andre delutgivelsene og prinsippdiskusjonene ligger bak oss. Vi startet dette arbeidet i 1990 – selv har jeg arbeidet med dette i 13 år – men om fem år skal altså hele utgaven være komplett. Da er en milepæl nådd.

## Første nordmann

Da Magne Sæbo startet på dette arbeidet, var det for første gang at en nordmann – og Menighetsfakultetet – ble involvert i utformingen av Biblia Hebraica. Siden har Sæbo brukt mye av sin tid på et annet stort prosjekt, nemlig «Hebrew Bible/Old

Testament» som er et trebinds, historisk referanseverk, skrevet av både kristne og jødiske vitenskapsmenn og -kvinner. Det tredje bindet er nå under ferdigstilling.

I nesten 30 år var Magne Sæbo knyttet til Menighetsfakultetet. Han har brukt hele sitt liv på undervisning og forskning i Det gamle testamente. Han har hatt en rekke tillitsverv i Bibelselskapet og i Israelmisjonen og hatt mange studieopphold i Israel.

– Jødisk historie og semittiske språk har vært min store interesse, og jeg har mange jødiske venner, både i og utenfor Israel, forteller den alltid like entusiastiske Magne Sæbo.



Ellen Gryting fra Gjerstad i Øst-Agder har begynt teologistudier på MF. Men også hennes foreldre leser KRL ved samme fakultet!

## Hele familien studerer KRL!

■ Ellen Gryting er student ved Menighetsfakultetet. Men det er også hennes foreldre! Pappa Arne og mamma Anne Marie har vært deltidsstudenter på en del lørdager i vinter. De er begge aktive ungdomsarbeidere, og det er på denne bakgrunnen at de har funnet det aktuelt å ta deltidsstudier i KRL ved Menighetsfakultetet. De kjører vel tre timer hver vei for å få med seg seks timers undervisning!

– For oss har det vært et kjemp fint tilbud. Selv om vi ikke studerer det samme, har undervisningen vært synkronisert slik at vi kunne kjøre til Oslo sammen, og undervisningen har vært saklig og innsiktsfull, sier Arne Gryting til Lys&Liv. Han er maskiningeniør mens kona er atfføringskonsulent.

– Vi har tatt denne undervisningen fordi vi er interessert i de temaer som det undervises i. Den har gitt nytt påfyll og hatt stor betydning for oss, sier Anne Marie til Lyd&Liv.

TH

**Asbjørn  
Finholt  
Advokat**

**Postboks 7,  
2001 Lillestrøm**

**Tlf 63 81 60 80**

# Ansatte ved MF i studieåret 2005-2006

NT - Det nye testamente • GT - Det gamle testamente • KH - Kirkehistorie • ST - Systematisk teologi • MV/RV - Misjonsvitenskap/Religionsvitenskap • RP - Religionspedagogikk • PT - Praktisk teologi • TK - tverrkulturell kommunikasjon • RS - Religions sosiologi

## fakultetets ledelse



Vidar Leif Haanes, rektor



Sverre Dag Mogstad, prorektor



Gunnar Rein Olsen, administrasjonssjef



Øystein Lund, studissjef



Arne J. Eriksen, plan- og kvalitetssjef



Torleiv Austad, professor ST



Leif Gunnar Engedal, professor PT



Tormod Engelsviken, professor MV/RV



Peder Gravem, professor KRL



Harald Hegstad, professor PT



Gunnar Heiene, professor i etikk



Jan-Olav Henriksen, professor ST



Reidar Hvalvik, professor NT



Hans Kvalbein, professor NT



Bernt T. Ofrestad, professor KH



Karl Olav Sandnes, professor NT



Kjell Olav Sannes, professor ST



Oskar Skarsaune, professor KH



Terje Stordalen, professor GT



Svein Olaf Thorbjørnsen, professor i etikk



Karl William Weyde, professor GT



Lars Østnor, professor ST



Inger Furseth, professor II RS



Otto Krogseth, professor II RV



Heid Leganger-Krogstad, l.amanuensis RP



Arild Romarheim, l.amanuensis MV/RV



Jan Schumacher, l.amanuensis KH



Roar Fotland, l.amanuensis ST



Bjorn Helge Sandvei, l.ektor gresk/NT



Hanne Birgitte Sodal Tveito, fakultetslektor NT



Andrew Donald Wergeland, fakultetslektor GT/hebraisk



Per Kr. Aschim, fakultetslektor KH (engasjement)



Terje Hegertun, fakultetslektor ST (engasjement)



Morten Holmqvist, fakultetslektor (engasjement)



Geir Otto Holmås, fakultetslektor NT (engasjement)



Hanne Loland, fakultetslektor GT (engasjement)



Kristin Norseth, fakultetslektor KH (engasjement)



Maria Bjørdal, fakultetslærer (engasjement)

**praktikum**



Halvor Nordhaug, praktiksrektor



Margareth Glad, praksisleder



Kristin S. Schøyen, fakultetslektor PT



Sjur Isaksen, fakultetslektor i sjelesorg



Åse Berger Cameron, ST



Tron Fagermoen, PT



Kjetil Fretheim, ST



Gard Granerød GT (NFR/MF)



Eirin Hoel Hauge, NT



John Wayne Kaufman, KH



Tone Stangeland Kaufman, PT



Line Marie Onsrud, RV



Merethe Roos, KH



Kristin Moen Saxegaard, GT



Espen Schjetne, RP



Irene Tvedt, ST

**forskning**

**studie-administrasjon**



Nils Aksel Rosæg, forskningsleder



Marie Luise Diehl, internasjonal konsulent



Ida Kattine Hatlevik, studieveileder



John-Arne Jensen, studieveileder



Pirjo Krabye, studiekonsulent



Ann Midttrun, etter- og vid. utd.-leder/fakultetslektor



Marit Spydevold, konsulent



Claudia S. Talgo, konsulent

**fellestjenester**



Knut Døderlein, berjent



Endre Epland, vaktmester



Hildegun Hennum Hoeg, organisasjonskonsulent



Grethe Helene Juul, sekretar



Kari Kingsrød, kontorfullmektig



Eli Anne Kjølborg, sjefssekretar



Pål Myklebust, IT-leder



Ellen Irene Veili, kantineassistent



Inger Helene Vestol, konsulent



Lars Moe, IT-konsulent



Hilde Kr. Hasvold, økonomisjef



Johannes Gullbrå, økonomikonsulent



Gunnar Wang, konsulent



Elna Strandheim, biblioteksjef



Inger Johanne Gillebo, bibliotekar



Hanne Rakel Lovaa, første-sekretar

**økonomi**

**lærings- og ressurscenter**



Mette Rokke, bibliotekar



Bente Røren, bibliotekar



Marianne Torp, informasjonsleder



Maylén Nupen, rekrutterings-konsulent



Elisa Stokka



Olav Tromborg

**informasjon**

**studentprester**

# Margareth Glad, tilbake på MF for tredje gang - nå som -Gleder meg til å veilede

Margareth Glad har i vinter startet som praksisleder og fakultetslektor ved MF. Hun håper at hun som kvinne og prest blir en rollemodell i å veilede og inspirere kommende prester ved Praktisk Teologisk Seminar.

Arendalsjenta Margareth flyttet til Oslo allerede som 9 åring. Å være prestedatter innebar å måtte forholde seg til flere adresser opp gjennom barneårene.

– Men det var likevel et godt liv, og jeg hadde en trygg oppvekst i et hjem med solide rammer. I tillegg møtte jeg kirken fra sin beste side. Jeg fikk ta del i et rikt kirkeliv og ble både sett og utfordret. Kirken så mine interesser og ressurser, og jeg ble involvert i ting jeg hadde lyst til da og som jeg fremdeles har interesse for; ikke minst sang og musikk. Kirken var som en usynlig lenke som bandt mitt liv sammen, forteller Margareth til Lys&Liv.

## En vei å gå

Likevel var ikke Margareth umiddelbart klar for en kirkelig tjeneste.

– Jeg hadde en typisk ledelsesspire i meg, så jeg var derfor sikker på at jeg kom til å bli BI-student. Teologistudiet lå veldig langt unna. Men da jeg ble voksenleder i Laget på KG, innså jeg at jeg trengte en annen kompetanse enn den som gikk i administrativ retning. Jeg måtte ha faglig påfyll og begynte derfor i 1986 med grunnfagsstudier ved MF. Her fant jeg eldre og yngre i skjønn forening i samme kull. Det var et godt fellesskap og miljøet var av en slik karakter at troen min på en positiv måte ble utfordret. Jeg måtte jobbe med meg selv og min egen identitet - ikke bare som leder - men som *kristen* leder. Jeg klarte derfor ikke å slutte, men måtte ta mellomfag også.

## Erfaring som prest

Det endte med at Margareth bestemte seg for å gi teologistudiet en sjanse. Da hun var ferdig utdannet i 1994, var hun likevel ikke klar for preste-tjenesten.

– Det ble i stedet 8 år i Laget, noe som



ga meg ledererfaring og som gjorde at jeg ble kjent med mange av dem som jeg også i dag skal samarbeide med.

Men i 2002 var hun klar for Praktikum og ordinasjon. Semesteret ble et nytt høydepunkt for henne og en bekrefteelse på den veien hun hadde gått. Tiden var inne for å ta prestekallet på alvor.

Det har hun de siste to og et halvt årene gjort både som vikarprest i Göteborg og på Kypros i regi av Sjømannsmisjonen, og det siste året har hun vært prest i Svenska Kyrkan i Stockholm. – Overgangen til den mer liberale Svenska Kyrkan var nok større enn jeg var klar over. Jeg var ikke forberedt på at kirkebildet var så forskjellig

fra det jeg var vant til. Men jeg elsker å ta utfordringene som de kommer, og for meg har det vært lærerikt å se presterollen gjennom et annet lands filter, selv om jeg i en del saker representerte et mindretall.

## Rollemodell

Men nå er Margareth i gang som praksisleder og fakultetslektor ved MF; også dette en jobb hun har forventninger til. – Jeg er glad for å være her. Dette er en jobb etter mitt hjerte, og jeg verdsetter både det faglige og sosiale miljøet ved fakultetet. Jeg møter denne jobben i første rekke som prest, og jeg håper at jeg kan være en god rollemodell for prakti-

# n praksisleder ved Praktikum: e og inspirere



*På kontoret har Margareth et maleri som søsteren malte til hennes ordinasjon. Motivet symboliserer noen av de verdiene hun ønsker å formidle som praksisleder og lærer; lekenheten og livskunsten som fremmer gleden og gavene som bor i studentene.*

kumsstudentene når det gjelder å framsette en trygg, pastoral identitet.

Margareth vil bygge videre på det Anne Pettersen var med på å etablere som praksisleder.

– Jeg går slik sett i store sko, men samtidig er vi nokså forskjellige som mennesker. Vi er imidlertid begge kvinnelige prester; og det er et viktig perspektiv ved tanke på bredden i de kirkelige tjenestene.

Som praksisleder skal hun pleie kontakten med veiledere og praksissteder og ha samtaler med studentene både i forkant og etterkant av praksisperiodene.

– Jeg håper at jeg kan klare å hente ut noe av gnisten og lekenheten som bor i alle de flotte prestekandidatene vi har, og kanalisere gavene de har i tjeneste for kirke og samfunn, sier Margareth Glad.

## Gode tider!

FY FILLERN! DET ER VÅR! En herlig tid blandet sammen til en deilig kompott av elementer fra alle aspekter i våre gudegitte liv. Sol, parker, vann, is, lite klær og allergi. Det er eksamenstid, lesetid, sovelitetid, fuglekvitter på morrantid og lite penger i pungentid. Og dårlig tid. På den ene siden rives man ut av senga klokka ni av solsteik og svette laken, dette til tross for at man ikke fikk sove før klokka 3 ettersom man absolutt skulle ligge og bekymre seg over et eller annet grenseløst problematisk. Når man først har fått sin stive og «på et halvt år ikke trente» kropp opp av senga, kommer man på at brødet fortsatt ligger i fryseren eller på 7eleven og starter dagens næringsinntak med litt popkorn fra i går og en kopp med svart-svidd kaffe uten melk eller annet pjatt som koster penger. Mens den siste kaffetåren forsvinner ned i noe enda svartere, begynner eksamensbjellene og ringe sin søte sang atter en gang. Lese, lese, lese. Side opp og side ned, gjerne så upedagogisk skrevet at motivasjonen får et anstrøk av opprivende sinne, og av håp om engang å få møte forfatteren med en egenkomponert, innsiktsfull og godt forståelig trykksak under armen, glitrende i sin veltalenhet og konstruksjon.

På den andre siden er livet i møte med alle disse utfordringene, stresset og irritasjonsmomentene på en deilig måte tilstede. Når vi er litt ekstra slitne og kanskje til og med litt triste står vi litt mer nakne foran hverandre, og da er det ingenting som litt tilstedeværelse, et klapp på skulderen og en hyggelig prat. Denne tiden er en spesielt god tid til å tenke litt ekstra på våre nester og til å hvile i den gleden det er å være der for hverandre. Vi er skapt til felle-skap og søskenlig kjærlighet, og bare kjenn litt etter - det er uhorvelig deilig! I Studentrådet er pulsen nå litt lavere enn ved semesterstart, men stadig vekk er det nye studieplaner å ta stilling til, nye evalueringer å tenke på og store politiske studentbegivenheter å forstå seg på. I tillegg drar vi i gang litt grillings (ikke av en statsråd) i ny og ne, følg med på fronter og ved inngangen. Vi i Studentrådet ønsker alle en skikkelig god, velsignet og oppløftende eksamenstid med en forhåpentligvis strålende sommer som postludium!!!



*Henrik Guui-Larsen  
mastermedlem i  
Studentrådet*

Matthew og Maria Monger - han menonitt, hun luthersk prest:

# Sammen i tjeneste for kirkens herre

Han er menonitt fra Virginia i USA. Hun er en norsk, luthersk prest. Sammen vil Maria og Matthew Monger tjene kirkens herre. Det mest sentrale i troen har de felles. Han er student ved MF, mens hun ble ordinert ved juletider i fjor.

– Jeg er ikke født menonitt, sier Matthew som vokste opp i staten Virginia sammen med sin to år eldre bror.

– Mamma begynte å gå i en metodistkirke og foreldrene mine ble etter hvert kristne. Det var etter at vi på ungdomsskoletrinnet ble tilknyttet en skole som ble drevet av menonittene, at vi ble nærmere tilknyttet dette kirkesamfunnet, forteller Matthew.

– Min oldefar var faktisk med på å starte menonittmenigheten på stedet vi bodde.

## Anabaptister

Menonittene har sine røtter i 1500-tallets reformerte bevegelse på kontinentet og har navnet fra den nederlandske presten Menno Simons som mente at kirken ikke ha noe med staten å gjøre. Det ble etter hvert dannet en egen bevegelse hvor to av de viktigste kjennetegnene var passifismen og et nytt syn på dåpen; man døpte konsekvent ikke barn, og foretok gjendåp. Menonittene ble forfulgt både fra katolsk og protestantisk hold og de spredte seg til flere land, og kom bl.a. også til USA.

– Menonittene er i dag ikke konsekvent gjendøpere, forteller Matthew. – Det siste århundret har det vært en utvikling som har skapt et mer diplomatisk og ekumenisk klima der det å komme til tro og bli bevart blir sett på som det viktigste. Vi er også opptatt av de etiske perspektiver i formingen av det kristne livet, sier Matthew.

Når det gjelder dåpsspørsmålet, sier Matthew: – Vi må kunne anerkjenne hverandres dåp som sann, kristen dåp.

Men når et menneske ut fra egen overbevisning vil la seg døpe som voksen, så er det ikke riktig å nekte vedkommende det. Det er vedkommendes forhold til Gud som gjelder og da må man respektere de valg som blir tatt, mener Matthew.

## Storre forståelse

– Selv om jeg i mitt møte med en luthersk tradisjon har fått et bedre innblikk i deres dogmatikk, kan jeg ikke unngå å holde fast på at den normale urkristne praksis var tro etterfulgt av dåp. For meg representerer dåpen et tydelig skille mellom det gamle og det nye livet, og alt dette går etter min mening i retning av at dåpstidspunktet skulle vært nærmere tilknyttet omvendelsen og trostilegnelsen.

Maria legger til:

– Jeg mener at det burde vært et alternativt rituale for de mennesker som er blitt døpt som barn og som omvender seg i voksenalder. Hvorfor ikke ha en eller annen form for kirkelig handling, for eks. en håndspåleggelse eller lignende, for alle de som ikke finner det naturlig å døpe seg om igjen?

Maria sier at også hun på sin side har fått større forståelse for Matthews dåpssyn.

– Det at jeg selv ble møtt med en slik forståelse av ham, gjorde det lettere for meg å akseptere hans syn.

– Matthew, hva gjør dere den dagen dere får barn?

– For meg handler dette ikke bare om teologi, men også om å ta på alvor viktige familietradisjoner og å vedkjenne seg den folkekirkelige virkelighet

som finnes i Norge. Den er helt annerledes enn det jeg er vant med fra USA. Det gjør at jeg ikke vil ha problem med at de barn vi eventuelt får, blir døpt, sier Matthew.

Barn innen hans gren av menonittbevegelsen blir gjenstand for en velsignelseshandling i kirken når de bæres fram for menigheten.

## Gå dit Gud kaller

Maria (født Ådland) og Matthew møtte hverandre på en disippeltreningsskole på Hawaii. Sommeren 2002 flyttet han til Norge etter at de i mars samme år forlovet seg. Året etter begynte Matthew på MF.

– Pappa og mamma har vært aktive i kirken etter at de tok imot troen, forteller Maria. Selv husker hun at hun allerede som 17 åring kjente på kallet til å bli prest. – Men jeg har hatt mine tvilskamper der jeg har undret på om dette var det rette for meg. Jeg blir likevel ikke kvitt kallet om å være «hyrde for sauene hans», sier Maria. For tiden har hun et vikariat som prest i Ski og Langhus menigheter utenfor Oslo. Det har vært toffere enn hun hadde tenkt.

– Kanskje vi i framtiden vil prioritere misjon eller menighetsplantingsprosjekter, sier de begge. Til høsten skal i alle fall Maria jobbe med et slikt prosjekt på Reveal utenfor Tønsberg, i samarbeid med bispedømmet, soknet og NMS.

– Vi vil forsøke å gå dit Gud til enhver tid kaller og leder oss, avslutter Matthew, som i tillegg til studiene også arbeider med å koordinere sosiale miljøtiltak for de internasjonale studentene ved fakultetet.



*Maria (27) og Matthew (23) har vært gift i 2 år. De vet ikke hvor Gud skal lede dem, men sammen vil de tjene kirkens herre. Men de kommer fra forskjellige kristne tradisjonsmiljøer. I sommer reiser de til USA for å besøke hans familie. Det er for tiden ca. 20 utenlandske studenter ved ME.*

# Kirkelig mangfold på Menighetsfakultetet

Menighetsfakultetet er i ferd med å bli et økumenisk fakultet. Studenter fra Metodistkirken, pinsemenighetene og Den katolske kirke studerer allerede teologi og KRL med sikte på tjeneste i egne kirkesamfunn.

Flere kirker og menigheter har meldt interesse for liknende opplegg. Utviklingen kan bety økt lokal økumenikk i fremtiden, og den reflekterer endringer på fakultetet.

## Noen fakta

Det er etablert studieemner orientert mot metodistisk, pentekostal og katolsk teologi ved MF. De konfesjonelle emnene er etablert i et samarbeid med aktuelle kirker. MF beholder ansvaret for faglig nivå på emnene og for deres plassering i ulike studieprogram.

Konfesjonelle emner inngår i bachelor- og mastergrader hvor man dels studerer allmenne teologiske og KRL-faglige emner, dels emner orientert mot egen kirkelig tradisjon og teologi. Noen av disse programmene er ferdig vedtatt, andre er fortsatt til behandling i fagrådene. Innen kort tid vil MF ha programmer for Master i teologi og i kristendomskunnskap med studieretninger for metodistisk, pentekostal og katolsk teologi. Flere konfesjonelle masterprogram kan komme til. Det er også mulig å få skrevet ut en bachelorgrad i teologi som kan omfatte konfesjonelle emner.

## Et økumenisk studiested

Med en slik utvikling blir MF et økumenisk studiested. For metodistiske, pentekostale og katolske studenter er det viktigste kanskje at de får tilbud om et konfesjonelt relevant studium som også er fag-



*«Med felles erfaring kan man håpe at morgendagens lokale økumenikk i hvert fall ikke hemmes av uvitenhet og fordommer.»*

*Terje Stordalen*

sterkeste bidrag til verdenskirkens teologi. Og motsatt ser vi kanskje noen punkter der vi kan lære av andre kirker – uten å oppgi egen identitet.

## MF er endret

Utviklingen av konfesjonelle studietilbud reflekterer endring på Menighetsfakultetet. Det er tross alt ikke så mange tiårene siden studenter fra ikke-lutherske kirker ble avvist ved MF.

Endringen har mange sider. Ett viktig forhold har å gjøre med forståelsen av hva teologi er. MF-tradisjonen forstår teologi som en refleksjon som foregår i kirken. Mens tidligere tider helst definerte dette "i kirken" konfesjonelt, tenker mange i dag hermeneutisk og forstår kirken som et faktisk fellesskap av troende mennesker samlet om troens sannheter. Man aksepterer at ulike kirkesamfunn har del i disse sannhetene, hver på sin måte. Dermed blir det mulig å ha et felles perspektiv på f.eks. luthersk og katolsk teologi.

Et annet viktig premiss er at MF legger sterkere vekt på teologi som faglig aktivitet. På verdensbasis har katolske, jødiske og kristne bibeltolkere i mange tiår deltatt i samme fagfellesskap. Utviklingen av konfesjonelle studietilbud ved MF reflekterer en tilsvarende forståelse av deler av fagteologiens arbeidsfelt. Samtidig legger vi merke til at særlig dogmatiske og praktisk-teologiske emner fortsatt i hovedsak studeres innenfor konfesjonelle tradisjoner.

lig anerkjent. For de lutherske studentene er det viktig at ikke-luthersk teologi og tradisjon nå blir synlig på en ny måte. De konfesjonelle emnene er åpne for alle, og enhver kan selv gjøre seg kjent med f.eks. pentekostal teologi eller katolsk fromhets-tradisjon.

I kantina møtes studenter fra ulike kirkesamfunn og kan utforske fellestrekk og ulikheter mellom sine tradisjoner. Dagens studenter er morgendagens prester, pastorer og kirkeledere. Med felles erfaring kan man håpe at morgendagens lokale økumenikk i hvert fall ikke hemmes av uvitenhet og fordommer. Mange steder er lokalmenighetene heller ikke sterkere enn at det i fremtiden kanskje vil bli aktuelt med et visst samarbeid. Da kan det være godt at lokale kirkelige ledere har en viss økumenisk dannelselse.

Samtidig betyr felles studiested ikke identisk teologi. Det forblir reell ulikhet og uenighet mellom kirkelige tradisjoner. MF ønsker ikke å fortie eller utviske dette. Med et åpent, faglig perspektiv håper vi å bidra til at norske kristne kan samles om det vi er felles om, og lære å forstå og respektere hverandre der vi ikke er enige. Kanskje oppdager vi, hver fra vårt utgangspunkt, hva som er vår tradisjons

*Terje Stordalen  
Professor i GT,  
leder for fagråd for  
Master og Cand. theol.*



# Lederen i Pinsebevegelsens Kontaktutvalg, Gunnar Jeppestøl: - Gledelig!

– Det er meget gledelig at MF nå har åpnet opp for pentekostale studier.

Det sier lederen i Pinsebevegelsens Kontaktutvalg, Gunnar Jeppestøl, i en kommentar til Stordalens artikkel (s. 16).

– Det er en ny tid som vi hilser velkommen. Vi trenger hverandre og den kristne kirkes troverdighet og enhet synliggjøres på denne måten. På verdensbasis er den pentekostale kristendom meget innflytelsesrik og voksende. Denne dimensjonen bidrar til å skape den helhet som den kristne kirke på jord trenger. Dessuten er felleskap, åpenhet og kommunikasjon det beste middel mot misforståelse og feiloppfatninger av hverandre som troende. Det er i det åpne samtalens og fellesska-

pets rom, som vi «sammen med alle de hellige kan være i stand til å fatte hva bredde og lengde, høyde og dybde her er» (Efes 3.18). I et slikt felleskap berikes og utvikles vi, uten nødvendigvis å bli like, sier Jeppestøl.

– I dag utfordres vi alle av sekularisering, andre livssyn og religioner. Da er det viktig å ha felles møteplasser for fördypning og undervisning i den kristne tro, med Bibelen som kilde og forankring. Et slikt samarbeide vil nødvendigvis bringe god frukt også i den lokale økumenikken. Vi vil få en bedre forståelse og kunnskap om hverandre.

Jeppestøl viser til at pinsebevegelsen er en «ung» kirke. – Vi trenger derfor de impulser som viser oss det Gud har gjort gjennom de historiske kirker. I Guds Rike handler det om røtter, og at Gud handler gjennom alle generasjoner.



Gunnar Jeppestøl er pastor i Filadelfia, Vennesla, og leder av Pinsebevegelsens Kontaktutvalg.

## Religionshistorie fra Odin til KRL

MFs egen kirkehistoriker, 1. amanuensis, Jan Schumacher, er forfatter til to av kapitlene i den kritikerroste boken «Norges religionshistorie», utgitt av Universitetsforlaget og med professor i kulturhistorie, Arne Bugge Amundsen, som redaktør. – Ideen bak boken var å følge ett og samme tema gjennom hele historien. Det er blitt til fortellingen om det religiøse Norge - så å si fra Odin til KRL, sier Schumacher til Lys&Liv.

### Nyskapning

Boken, som er skrevet av et tverrfaglig team bestående av en kulturhistoriker, en arkeolog, to religionshistorikere og en kirkehistoriker, er den første samlede framstillingen av religionens plass og betydning i norsk kulturhistorie. I så måte er boken en nyskapning. Forfatterne har tatt mål av seg å gi et bilde av religionen som en del av folkets liv og belyse både det vanskelige religionsbegrepet, det krevende kulturbegrepet og det betydelige kildeproblemet som forskerne støter på.

– Boken er et uttrykk for den nye tenkningen som preger forskningssituasjonen på dette felt; at religion fortjener nye innsteg og derfor må studeres tverrfaglig, sier Schumacher. – Men ikke bare kommer forfatterne fra ulike fagtradisjoner; vi har selv forsøkt å tenke tverrfaglig når vi har skrevet våre kapitler.

Schumacher mener at boken fyller noen



Jan Schumacher har skrevet to av kapitlene i «Norges religionshistorie», utgitt av Universitetsforlaget.

av de behov for innføring i religion og religiøst liv som KRL-faget har skapt, og boken imotekommer den kunnskap som er naturlig å ha til ulike religiøse tradisjoner slik de har framtrådt, og slik de i dag fremtrer i Norge. Boken henvender seg til studenter i kultur- og religionsstudier ved høyskoler og universiteter.

– Du har skrevet to av kapitlene om henholdsvis kristendommen i tidlig middelalder og i

høymiddelalderen. Hva har dine viktigste perspektiver vært?

### «Mikrokristenheter»

– Jeg har forsøkt på vise mangfoldigheten i de religiøse prosessene og hvordan religiøst liv kom til uttrykk i disse tidsperiodene. Har har jeg støttet meg til en bredere kildetilfang enn det vi rår over på egen grunn ved å dra veksler på den angliak-siske forskningen. Bl.a. har jeg lånt et uttrykk fra den irske historikeren Peter Brown som i sin forskning snakker om «mikrokristenheter» når han skal beskrive hvordan kristningen kom til uttrykk i tidlig middelalder på våre breddegrader. Jeg antyder at kristendommen var mer mangeartet enn vi gjerne har trodd, mer «primitiv» om du vil; og mer folkelig.

Schumachers metode har vært å se på kildene som et puslespill der man har mistet mange biter. Ved å hente opp biter fra andre steder er det mulig å få et klarere bilde av den faktiske norske religionshistorien. Og da vil det i framtiden trolig være nødvendig å justere det bildet historikerne så langt har skapt. – Det har jeg i disse kapitlene forsøkt å gi noen innsteg til, sier Schumacher.

Boken ender opp med å presentere den nye religiøse pluraliteten og den spør hvilke muligheter som finnes for å ha en religiøst forankret majoritetskultur i et samfunn som er blitt multireligiøst.

## Teologi øker mest

■ Søkertallene fra Samordna Opptak har vært klar en stund og viser en tydelig økning av antall studenter som velger MF som 1. prioritet. Totalt 182 søkere har MF som førsteprioritet i år, mot 160 i fjor.

Teologistudiet har en økning på 47 prosent, mens Tverrkulturell kommunikasjon har økt 40 prosent sammenlignet med i fjor. Det er i alt 958 søkere som har MF på sin prioriteringsliste fra 1-10.

## Økumenikkpris til MF

■ Årets økumenikkpris, som utdeles av Norges kristne råd, gikk i år til Menighetsfakultetet og Ansgarskolen.

I begrundelsen for tildelingen heter det at på begge steder får studentene anledning til å lære teologi i den fruktbare spenningen mellom ulike tradisjoner. Slik utvikles en dialogisk holdning som er

grunnleggende viktig for kirkens fremtid i vårt land og i verden. Menighetsfakultetet har de senere årene gjennomlevd en endring der det uten å oppgi sin lutherske identitet, og nettopp i tråd med den, har åpnet seg mot andre kirker og tradisjoner gjennom samarbeidsavtaler om forskning og undervisning.

## Bursdagsgave til MF

■ Einar Tveit fra Hemsedal fylte 80 år i april og pengegavene på i alt kr. 6000,- gikk til MF! Einar Tveit har god tradisjon for dette, for han gjorde det samme da

han var 75 år. Einar Tveit har i mange år vært med i Hemsedal og Tuv Mannsforening som har jobbet for MF. Hjertelig takk til en trofast MF-venn!

*Et nesten fullsatt auditorium i hørte den svenske pinsepastoren og forfatteren Peter Halldorfs åpne forelesninger da han besøkte MF 14. april. Besøket var et ledd i en undervisningsserie om kristen initiasjon i kirkehistorisk perspektiv; tro, dåp og åndsdåp. Halldorf hadde også samtaler med representanter for Ungdom, Kultur og Tro.*

Foto:  
Marianne Torp.



## Personalnytt



Gunnar Haaland avslutter sitt engasjement som fakultetslektor 1. juli 2005



Hans Olav Gilje sluttet som fakultetslektor 1. mai 2005.



Lars Moe er tilsatt som IT-konsulent fra 1. mai 2005.



Sjur Isaksen er tilsatt som fakultetslektor i sjelesorg på praktikum fra 1. august 2005.



Ann Midttun er tilsatt som etter- og videreutdanningsleder/fakultetslektor fra 1. august 2005.



Reidar Hvalvik er tilsatt som professor i Det nye testamente fra 8. april 2005.



Svein Olaf Thorbjørnsen er tilsatt som professor i etikk fra 8. april 2005.

VERBUM



www.bibelbok.no

TORMOD BERGER  
OG EIVIND LUTHEN

## Pilegrimsguiden Hamar – Nidaros

DU FÅR DEN I NÆRMESTE BOKHANDEL

PILEGRIMSGUIDEN  
Hamar – Nidaros

Kr. 228,-

En ny reisehåndbok som følger pilegrimsveien fra Hamar til Nidaros, med velbeskrivelse, kart og kulturstoff.

Austad dokumenterer kirkekampen under okkupasjonen:

# Motstanden han er stolt over

Professor Torleiv Austad mener at det er grunn til å være stolt over den kirkelige motstanden under 2. verdenskrig. I en ny bok presenterer og kommenterer han de mest sentrale dokumenter fra en av de viktigste perioder for kirken i det 20. århundre.

Lanseringen av boken «Kirkelig motstand» i stiftelsen Arkivet i Kristiansand 7. mai ble en sterk opplevelse for de omlag 100 personene som foruten Austad også fikk møte den nå nær 97 år gamle og nesten blinde Dagfinn Hauge. Under krigen var han prest på Akershus festning og han delte noen gripende minner om det motet fangene utviste når de fikk sine dødsdommer, og hvilken betydning kristendomsundervisningen de hadde hatt som barn spilte i møte med krig og død.

Boken er et av resultatene av et flerårig forskningssamarbeid mellom Torleiv Austad og Arne Hassing. Sistnevnte arbeider med kirkekampens historie, som vil komme til å bli et standardverk når det utkommer. Austad har arbeidet med kirkekampens teologi; og det er i den forbindelse at han har samlet alle de viktigste kirkelige dokumentene som Høyskoleforlaget nå utgir i bokform, med innledning og kommentarer fra Austads side. Dette er dokumenter som i dag vekker internasjonal interesse.

## «Retten»

– Dokumentasjonen er viktig fordi kirken var den eneste av de sivile motstandsenhetene som utviklet en etikk for ulydighet mot øvrigheten og la grunnlaget for retten til å gjøre motstand mot den øvrighet som styrte landet under okkupasjonsårene, sier Austad i en kommentar til Lys&Liv.

– Et av de springene punktene var forståelsen av Rom 13. Tradisjonelt har man lagt vekt på at man skal være lydlig mot øvrigheten. Biskop Berggrav

og resten av kirkeledelsen mente imidlertid at dette ikke dreide seg om enhver faktisk øvrighet, men den øvrighet som er forpliktet på retten og som ikke «er til skrekk for den gode gjerning». Lydigheten er knyttet til rettsstaten, ikke urettsstaten. Dermed fritok man alle fra lydighetsplikten.

Boken dokumenterer også hvilken viktig rolle det skrevne ordet hadde under krigsårene.

– Dessuten hadde DnK et nettverk av prester og prekestoler over hele landet som sørget for en effektiv spredning av dokumenter, hyrdebrev, hilsener, paroler og bekjennelser.

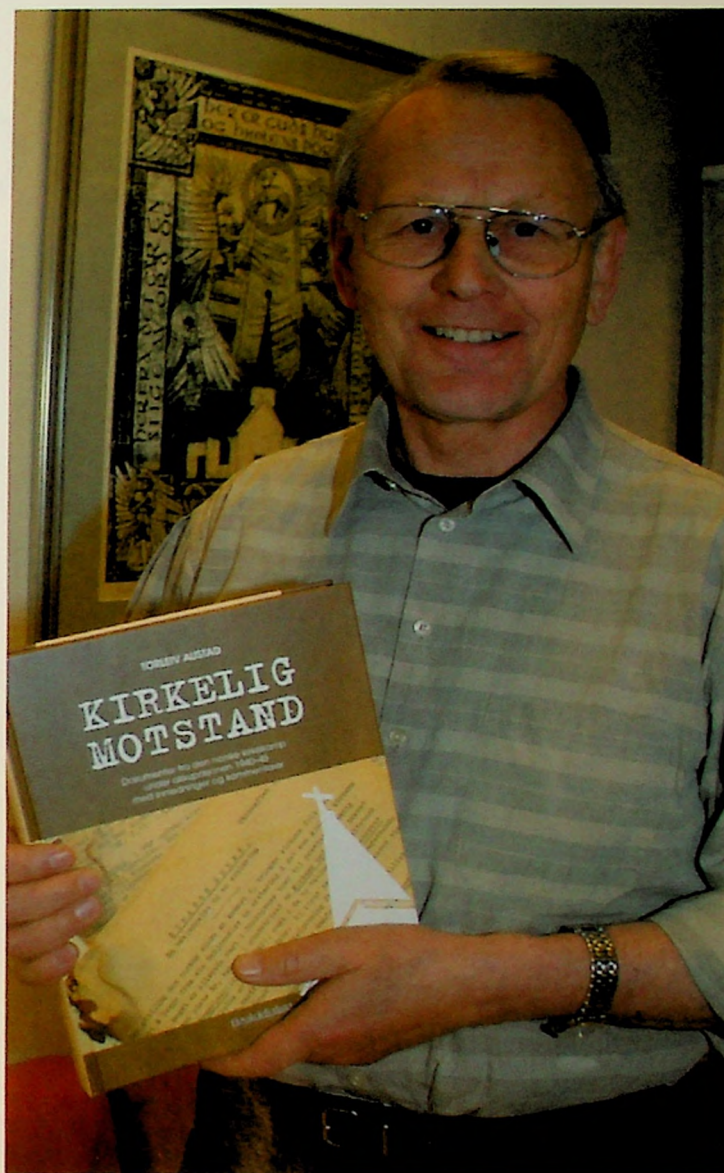
## En annen forståelse

– DnK lot seg altså ikke influere av den kirkelige passivitet på kontinentet?

– Nei, lederne for den kirkelige motstandskampen i Norge valgte en annen strategi enn de tyske lutheranerne. Berggrav hevdet at Gud også er herre i det verdslige regimentet. Når politiske myndigheter handler i strid med Guds vilje og velger uretten, må kirken protestere. Ved hjelp av sitt berømte «Luther-arsenal» angrep han det «øvrighetskryperiet» som hindret den tyske kirke fra å kritisere naziregimet. Dessuten hadde vi i Norge en viss tradisjon for å opponere mot ulike former for fremmed øvrighet.

– Er du fornøyd med alt kirken gjorde under krigen?

– Nei. Jeg er på ingen måte fornøyd med at kirken strok avsmittet i Kirkens Grunn som protesterte mot behandlingen av norske jøder. Det kunne gått annerledes med dem om det ikke hadde skjedd, og det sorger jeg over.



Professor Torleiv Austad har skrevet boken som dokumenterer den kirkelige motstanden under 2. verdenskrig.

IKO, Kirkerådet og MF arrangerer dagsseminar om

## Forkynnelse for ungdom

Forfatterne av boka «Vil du meg noe? Forkynnelse for ungdom» medvirker: Hilde Barsnes, Andreas Hegertun, Margit Lovise Holte, Knut Tveitereid, Einar Andreas Weider.

Tid: Tirsdag 20. september 2005 kl 10-15.

Sted: Menighetsfakultetet.

Pris: 100,-.



# MF

Det teologiske  
Menighetsfakultet

Ettersendes ikke ved varig  
adresseforandring, men returneres  
Menighetsfakultetet med  
påført ny adresse.

B-BI  
Retur  
Post  
0302

Menighetsfakultetet

Lys og liv  
MF TL Ly  
2005 Årg. 71 Nr 3



H05000865

## SIST, MEN IKKE MINST...

Filmklubb på MF:

# Gavmilde Glomstein

Mikkel Storm Glomstein har tatt initiativ til å starte en kristen filmklubb i aktivitetsskjelleren på MF, en gang i måneden fra høsten av.

– Jeg følte at det var på tide å gi noe tilbake til MF; og som en motvekt mot det som slippes til på offentlig kino i dag, sier han i en samtale med Lys&Liv.



Filmklubben skal forhåpentligvis møtes en gang i måneden fra høsten av, sier Mikkel Glomstein.

TEKST: KRISTIAN WOLD HEGERTUN FOTO: MARIANNE TORP

Du husker ham kanskje som den egentlige vinneren av MF Grand Prix med sin uforglemmelige Beatles-tolkning, eller hans dypsindige spørsmål på Prestespiremøtet - eller kanskje husker du ham ikke i det hele tatt? I fem år har han beveget seg rundt i gangene på MF. Han har latt seg bispise ved de årlige MF- åpningene, okkupert musikkrommet, prøvd å få kontakt med MF jenter og tatt opp svært trengt plass i gymsalen. Men hvem er han, og går han egentlig på MF? Mikkel Storm Glomstein komme heseblesende inn ti minutter for sent.

– Jeg følte at det var på tide å gi noe tilbake til MF, begynner han når han endelig er klar. – Som en motvekt mot det som slippes til på offentlig kino i dag. Det var en gang norsk filmsensur lå helt i forkant. Da andre så til oss som forbilde.

Mye har gått galt siden den tid. Glomstein får noe resignert over seg, men smiler snart igjen. – Det er her Filmklubben Barabbas kommer inn. Vi skal vise oppbyggelige, verdikonservative filmer.

– Hvorfor Barabbas, han har da et noe diskreditert navn i kirkehistorien?

Han tygger litt på det før han svarer. – Det var viktig at det var et navn med sterke kristne røtter, men samtidig noe som har appell blant ungdom. Det er nok av filmer om folk med tvilsomme familieverdier og haltende ekteskap. Vi vil vise noe annet. Da film kan være et sterkt og forførende medium, vil vi ta med disse ungdommene inn til trygge rammer, der trosgrunnlag ikke settes på prøve, og så diskutere filmene med dem, sier Glomstein.

– Vi begynner med ulike fremstillinger av Jesu liv. Deretter beveger vi oss over på en «Helgener i norsk sekstittallsfilm»-serie, som tar oss langt inn i 2006.

Filmklubben Barabbas skal møtes en gang i måneden på aktivitetsrommet på MF fra høsten av. Glomstein fortsetter å snakke om hvor godt han føler han har blitt tatt i mot på MF. Men med ett ringer mobilen; det brede kontaktnettet hans har innhentet ham. Han nikker unnskylgende til oss. Han er ventet andre steder.

## Masterstudier i pentekostal teologi

■ Menighetsfakultetet tilbyr fra høsten av Master i kristendoms-kunnskap - studieretning pentekostal teologi. Dette skjer i samarbeid med Pentekostalt Senter for Ledelse og Teologi (PLT) som er pinsebevegelsens framtidige høyskolesatsing. Det vil bli tilbudt studier i pentekostal dogmatikk og pneumatologi, samt i ledelse, etikk og spiritualitet.

En rekke studenter som nå er ferdig med sin bachelor vil gå videre på masterstudiene. Ytterligere opplysninger på MFs hjemmesider og på [www.plt.no](http://www.plt.no)